

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Zeewolde
Postbus 1
3890 AA ZEEWOLDE

Verzenddatum
10 december 2020

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2708577

Onderwerp
Toezichtregimie IBT FT Zeewolde 2021

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2021 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het bestuursovereenkomst IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht).

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening 2019 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2021.

Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Bestuursovereenkomst IBT FT

Het IBT FT maakt onderdeel uit van de bestuursovereenkomst IBT 2019. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Het IBT FT model is ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie de bestuursovereenkomst IBT). Het beeld van de ontwikkeling per pijler mede in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Jaarrekening 2019 en accountantsverslag

De accountant heeft op 23 juni 2020 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven over 2019. De accountant adviseert (onder meer) de opgenomen risico's in de paragraaf risico en weerstandcapaciteit voortaan te kwantificeren. Zie verder onder weerstandspositie.

De raad heeft de jaarrekening inclusief accountantsverklaring op 25 juni 2020 vastgesteld en het college heeft voor de reguliere aanlevertermijn van 15 juli de stukken aan GS aangeleverd (7 juli 2020).

Uw gemeente heeft in 2019 een positief saldo voor bestemming van ca. € 2 mln. en een negatief saldo van ca. € 2 mln. na bestemming gerealiseerd. Als voornaamste oorzaak wordt genoemd het financieel tekort in het sociaal domein (ca. € 1,9 mln.).

In 2019 is een structureel tekort gerealiseerd van ca. € 0,8 mln. evenals in 2018 (€ 3,2 mln. tekort).

Begrotingspositie

De raad heeft de (meerjaren)begroting 2021-2024 op 5 november 2020 vastgesteld en is voor 15 november door ons college inclusief bijbehorende stukken ontvangen:

- U heeft de meicirculaire als basis genomen evenals voorgaand jaar;
- Uw gemeente raamt de ruimte in de algemene uitkering als gevolg van evt. onderbesteding BTW compensatiefonds conform de richtlijn;
- De handreiking, om de extra bijdrage jeugdzorg van het Rijk in 2023 en 2024 structureel als een stelpost te ramen, wordt door uw gemeente benut. Het Rijk zal op basis van de uitkomsten van een onderzoek jeugdzorg te zijner tijd een vervolgbesluit nemen;
- Uw woonlasten liggen in 2020 op het landelijke gemiddeld niveau (100%; neutraal).
- Uw gemeente benoemt de komende herverdeling algemene uitkering als een risico.

Uw gemeente heeft in de voorjaarsnota 2020 aangegeven dat diverse ontwikkelingen de financiële positie en het toekomstig structureel evenwicht in de begroting onder druk zetten. Genoemd wordt, naast de financiële uitdaging in het sociaal domein, onder meer de naderende herverdeling maatstaven algemene uitkering (van toepassing vanaf 2022). Om deze hogere lasten te dekken heeft uw raad, gelijktijdig met de (meerjaren)begroting 2021-2024, een dekkingsplan vastgesteld. Door middel van onder meer het verhogen van de OZB en toeristenbelasting wordt structurele begrotingsruimte gerealiseerd om deels de tekorten in het sociaal domein te dekken. Het restant van de tekorten sociaal domein wordt gedekt door onttrekkingen aan de (in 2021 op te hogen) reserve sociaal domein.

Daarnaast vindt onderzoek plaats naar verdere ombuigingen, waarbij het takenpakket (wettelijk, niet-wettelijk) wordt doorgelopen. Eventuele besluiten worden in de voorjaarsnota 2021 en (meerjaren)begroting 2022-2025 verwerkt. De dan gecreëerde financiële ruimte biedt naar verwachting de mogelijkheid om de effecten van bv. de herverdeling maatstaven algemene uitkering te compenseren.

Uw (meerjaren)begroting 2021-2024 vertoont een structureel reëel evenwicht.

Corona

Uw gemeente neemt het standpunt in dat, gezien de mate van onvoorspelbaarheid, geen extra bezuinigingen als gevolg van corona worden opgenomen. Het huidige niveau van compensatie van financiële tekorten als gevolg van corona door het Rijk is hierbij uitgangspunt. In de loop van 2021 zal meer bekend zijn. Uw gemeente heeft een bestemmingsreserve gecreëerd om eventuele financiële effecten corona op te vangen (€ 4 mln.)

Ontwikkelingen

(Onder meer) deze ontwikkelingen kunnen invloed hebben op uw financieel meerjaren perspectief:

- De fondsbeheerder heeft het accres voor 2020 en 2021 bevroren (septembercirculaire);
- Op basis van de uitkomsten van lopende onderzoeken door het Rijk worden de verdeelmaatstaven sociaal domein herzien vanaf begroting 2022;
- In de loop van 2021 zullen de uitkomsten van een onderzoek naar de financiering van de jeugdhulp bekend zijn;
- De uitkomsten van de herverdeling van de algemene uitkering worden eind 2020 verwacht (decembercirculaire 2020);
- Bovendien wordt beoordeeld of de wijze van financieren van het gemeentefonds (“trap op, trap af” systematiek) op een andere manier wordt voortgezet.

In heel Nederland zien we dat gemeenten veel moeite hebben om hun begroting structureel sluitend te krijgen of houden. We constateren dat de meeste gemeenten weliswaar een evenwichtige begroting presenteren, maar pas na inzet van reserves en/of bezuinigingen/taakstellingen. Met als gevolg een druk op de diverse gemeentelijke voorzieningen en een beperking van de mogelijkheid om evt. nieuw beleid vast te stellen. Sommige gemeenten verhogen de lokale belastingdruk.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat de financiële positie van de gemeenten in afgelopen jaren achteruit is gegaan, reserves afnemen en dat gemeenten gedwongen zijn om te bezuinigen op essentiële taken (bv onderhoud, etc.). Gemeenten zijn hierdoor minder in staat om zich in te zetten voor grote maatschappelijke opgaven en urgente transitities. Er is bovendien vaak geen ruimte voor nieuwe initiatieven die zich aandienen. Dit wordt beschouwd als een onwenselijke situatie, zeker voor onze jonge provincie met veel kansen en uitdagingen.

Een aantal provincies en gemeenten hebben afgelopen jaren bij de minister van BZK en de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de financiële situatie bij de gemeenten. Het gaat dan niet enkel om de cijfers, maar juist ook om het achterliggende verhaal. In februari 2021 zullen de provincies (in interprovinciaal verband) een nadere duiding geven over wat achter de besluiten van de gemeenten, om de begroting in evenwicht te houden, schuilgaat. Mogelijk zullen wij dan opnieuw contact zoeken voor afstemming. Dit als inhoudelijke bijdrage aan het landelijke debat vanuit onze kwalitatieve toezichthoudende rol.

Schuldpositie

De schuldpositie is in 2019 gunstig en valt ook in het financieel perspectief binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden.

Weerstandpositie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2019 69% en zal in het (meerjaren)perspectief geleidelijk afnemen tot ca. 65% en blijft gunstig.

Uw gemeente heeft voor het eerst de risico's in de paragraaf risico en weerstand gekwantificeerd, waarmee uw gemeente het advies van de provincie en accountant. De weerstandratio is uitstekend (15,5). Het risicomanagement wordt verder ontwikkeld aan de hand van de nota risicomanagement (verwacht voorjaar 2021).

De grondratio (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedroeg in 2019 ca. 91% (ongunstig). Uw verwachting is dat deze in het financieel perspectief zal afnemen tot ca. 28% (neutraal).

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2021

Zeewolde valt voor het komend jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van de bestuursovereenkomst IBT FT wordt de kleur groen gecontinueerd. Dit betekent dat uw begroting 2021 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet.

Uw gemeente heeft middels lastenverzwaring de structurele ruimte in de (meerjaren)begroting opgehoogd, maar staat nog voor de opgave de transitie sociaal domein verder gestalte te geven. Uw (meerjaren)begroting is structureel in evenwicht en zowel de schuld- als weerstandpositie is gunstig.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Drs. D. J. Tijn L. Verbeek

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE		gunstig	neutraal	ongunstig		W	W	W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR
Zeewolde						2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BEGROTING														
	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph)(landelijk gem.)					92%	96%	99%	102%	106%				
1	(BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	92%	96%	99%	102%	106%				
	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%	-5,5%	16,7%	-6,4%	-1,5%	0,2%	0,2%	0,3%	0,1%	0,6%
2	Verschil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en > -5%		>5% en <-5%	%	-2,5%	19,4%	14,3%	-0,1%					
3														
SCHULDPOSTIE														
1	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	> 130%	%	-27%	-51%	-47%	-32%	-14%	-32%	-35%	-48%	-62%
2	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	abs	11%	7%	12%	8%					
3	Netto schuld per inwoner				%	-595	-1.121	-1.063	-752					
WEERSTANDSVERMOGEN														
1	Weerstandratio (incidenteel)	>1,0	=1,0	<1,0	abs						15,5			
2	Weerstandratio (structureel)	>1,0	=1,0	<1,0	abs									
3	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	65%	66%	65%	69%	64%	68%	67%	66%	65%
4	Grondexploitatie (netto boekwaarde grondbedrijf/totale baten) (BBV)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	80%	80%	83%	91%	87%	68%	54%	41%	28%